

Bendrojo ugdymo aktualijos

Alvydas Puodžiukas

Švietimo ir mokslo ministerija

Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo ir
profesinio mokymo departamento direktorius

Turinys

- Savivaldybės vaidmuo
- Saugus ir sveikas vaikas
- Švietimo prieinamumas ir kokybė
- Savarankiška ir atsakinga mokykla

Savivaldybės vaidmuo

- **Valstybės (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija** – priešmokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo organizavimas, savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, mokyklų (klasių), vykdančių bendrojo lavinimo programas ir skirtų šalies mokiniams, turintiems išskirtinių gabumų ar specialiųjų poreikių, išlaikymas

Savivaldybės vaidmuo

- Nauji Savivaldybių administracijų švietimo padalinių bendrieji nuostatai.
- Švietimo padalinio uždaviniai:
 - užtikrinti valstybės ir savivaldybės švietimo politikos įgyvendinimą
 - organizuoti, stebėti ir tobulinti ikimokyklinį, priešmokyklinį, bendrąjį ugdymą (vaikų, jaunimo, suaugusiųjų, mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių), švietimo pagalbos teikimą, vaikų ir jaunimo užimtumą, vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymą

Savivaldybės vaidmuo

- Užtikrinti, kad visi savivaldybės teritorijoje gyvenantys vaikai mokytųsi pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programas
- Užtikrinti nemokamą mokinių vežimo į mokyklą organizavimą
- Vertinti mokyklų atitiktį Mokyklų tinklo kūrimo taisyklėse nustatytiems mokyklų veiklos bendriesiems ir specialiesiems kriterijams

Savivaldybės vaidmuo

- Savivaldybė privalo turėti optimalų pradinio, pagrindinio, vidurinio, neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo programų teikėjų tinklą
- **2015-09-01** mokyklų tipai: **pradinė mokykla, progimnazija, pagrindinė mokykla, gimnazija**

Savivaldybės vaidmuo

- Gimnazijos, neatitinkančios ŠĮ 41 str. 7d. nustatytų reikalavimų („ilgosios“), reorganizuojamos arba jų struktūros pertvarkomos **iki 2015-08-31**
- Vidurinės mokyklos (jei nenumatyta akredituoti vidurinio ugdymo programos) struktūra pertvarkyti pradedama ne vėliau kaip iki **2012-09-01** (jei taps progimnazija), ne vėliau kaip iki **2014-09-01** (jei taps pagrindine mokykla)
- Iki **2012-02-01** savivaldybės turi parengti ir patvirtinti savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 metų bendruosius planus

Saugus ir sveikas vaikas

- Rūpintis vaikų ugdymu nuo gimimo
- Sudaryti sąlygas mokytis arčiau gyvenamosios vietos:
 - pradinukams
 - Mokiniam, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintiems didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių
- Sudaryti sąlygas mokykloms užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms, žalingiems įpročiams aplinką
- Rūpintis vaikų sauga

**VAIKO
GEROVĖS
KOMISIJA**

**Specialiojo
ugdymo
komisija**

**Prevencinio
darbo
komisija**

**Socialinė
pagalbos
teikimo
grupė**

**Krizių
valdymo
komanda**

Mokyklų tinklo kūrimo esminės nuostatos

- Tenkinami mokinių poreikiai mokytis valstybine kalba, tautinės mažumos kalba ar tautinės mažumos kalbos
- Mokiniamis pereinant mokytis į kitą mokyklą pagal aukštesnio lygmens BU programą užtikrinamas:
 - užsienio kalbų, pagilinto dalyko mokymosi testinumas
 - esant pakankamam bendrųjų mokyklų tinklui – ugdymo tradicijų ir savitos mokyklos kultūros, savita pedagogine sistema grindžiamo ugdymo, kryptingo meninio ugdymo, mokinių saviraiškos poreikių ir kitų interesų tenkinimo testinumas
 - skirtingų tipų mokyklos gali sudaryti bendradarbiavimo sutartis mokinių poreikių tenkinimo testinumiui

Mokyklų tinklo kūrimo esminės nuostatos

- Valstybinėse ir savivaldybių mokyklose gali būti įgyvendinami atskiri savitos pedagoginės sistemos elementai, jeigu jie dera su bendrosiomis ugdymo programomis, bendraisiais ugdymo planais ir yra tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimai
- Pradinės, pagrindinės mokyklos, progimnazijos gali būti prijungiamos prie kitų mokyklų ir toliau veikti tose pačiose patalpose kaip skyrius ar filialas

Mokyklų tinklo kūrimo esminės nuostatos

- Bendrojo ugdymo mokyklos gali vykdyti profesinio mokymo programas
- Kuriant savivaldybės mokyklų tinklą, įvertinamas ir savivaldybės teritorijoje esančių valstybinių profesinio mokymo įstaigų komplektavimas
- Mažų profesinio mokymo įstaigų jungimas su bendrojo ugdymo mokyklomis

Bendrojo
ugdymo
mokyklų
grupė

B – bendrosios mokyklos
Sp – mokyklos specialiųjų poreikių
turintiems mokiniams

TIPAI

Pradinė

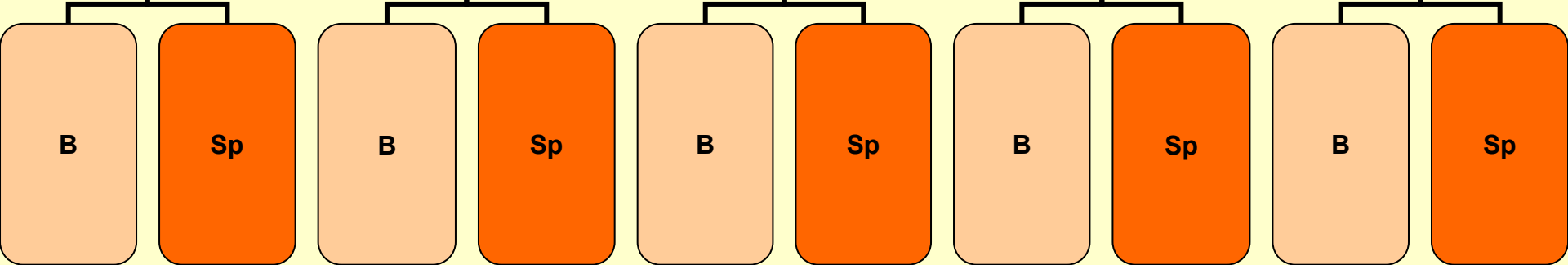
Progimnazija

Pagrindinė

Vidurinė

Gimnazija

PASKIRTYS

Mokyklų paskirtys

Švietimo ir mokslo ministerija

- **Bendrosios mokyklos** (*pradinė mokykla, mokykla-darželis, mokykla-daugiafunkcis centras, progimnazija, vidurinė mokykla, gimnazija ir kt.*)
- **Bendrojo ugdymo mokyklos specialiujų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams:**
 - **dėl išskirtinių gabumų** (*konservatorija, menų mokykla, sporto mokykla ir kitos mokyklos, vykdančios specializuoto ugdymo krypties programas*)
 - **dėl įgimtų ar įgytų** (*specialiosios mokyklos, specialiojo ugdymo centrai ir kt.*)
 - **dėl nepalankių aplinkos veiksnių** (*jaunimo mokykla, jaunimo namai, produktyvaus mokymo mokykla, vaikų socializacijos centras, sanatorijos mokykla ir kt.*)

Regionines mokyklos, klasės

- Konservatorija, menų mokykla (gimnazija), dailės mokykla (gimnazija), sporto mokykla (gimnazija)
- Specialioji mokykla (specialiosios klasės), specialiojo ugdymo centras, specialioji mokykla-daugiafunkcis centras
- Sanatorijos mokykla (sanatorijos klasės)
- Ligoninės mokykla (ligoninės klasės)
- Tardymo izoliatoriaus ir (ar) pataisos namų suaugusiųjų mokykla (suaugusiųjų klasės) ir kt.

Ūkio lėšų iš valstybės biudžeto skiriama, jei atitinka Mokyklų tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus kriterijus

Klasių sudarymas

Švietimo ir mokslo ministerija

- **Suteikta daugiau laisvių savivaldybėms sudarant klases bendrojo ugdymo mokyklose:**
 - mokinių skaičiaus vidurkis klasėje gali būti mažesnis, nei nustatytas MK metodikoje. Šiuo atveju mokyklos savininkas mokyklai papildomai skiria **ties mokymo lėšų, kiek jų trūksta iki sumos, nustatytos vidutiniam atitinkamam klasės mokinių skaičiui** pagal MK metodiką
 - neribojamas mokinių skaičius klasėje jungiant ją prie kitos klasės
 - galima sudaryti daugiau jungtinių klasių variantų
 - nenustatytas minimalus mokinių skaičius specialiosiose klasėse

Savarankiška mokykla

- Daugiau galimybių ir laisvės mokykloms suteikia 2011–2013 m. bendrieji ugdymo planai:
 - sudarytos galimybės kurti ir įgyvendinti mokyklos ugdymo turinį „matant“ kiekvieno mokinio mokymosi poreikius ir mokymosi galias
 - skirtos valandos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, o ne mokytojų krūviams „didinti“
 - mokykla savarankiškai gali nuspręsti dėl atskirų dalykų mokymo organizavimo
 - neformalaus ugdymo valandos skirtos metams, mokykla savarankiškai gali nuspręsti, kada, koku periodiškumu ir kokioje vietoje (nebūtinai mokyklos patalpose) organizuoti neformalaus ugdymo veiklas

Savarankiška mokykla

- Mokyklos taryba pasirenka mokyklos veiklos įsivertinimo sritis, atlikimo metodiką
- Mokyklos direktorius tvirtina:
 - mokyklos struktūrą ir pareigybių sąrašą, neviršydamas nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus
 - mokyklos strateginį planą (pritarus mokyklos tarybai ir savivaldybės vykdomajai institucijai ar jos įgaliotam asmeniui), metinį veiklos planą (pritarus mokyklos tarybai)
- Mokykla nusistato mokyklos bendruomenės narių elgesio ir etikos normas

Savarankiška mokykla

- Padidintas mokyklos bendruomenės dalyvavimas atrenkant pretendenta eiti mokyklos vadovo pareigas (2 tėvai, 1 mokytojas, 1 mokinys, ne jaunesnis kaip 16 metų)
- Savivaldybės sprendimų projektai mokyklų tinklo kūrimo klausimais derinami su mokyklų bendruomenėmis
- Mokyklų tėvų bendruomenės gali inicijuoti savivaldybės ar valstybinės mokyklos pertvarkymą į nevalstybinę mokyklą ar naujos nevalstybinės mokyklos steigimą

Savarankiška mokykla

- Direktorius gali:
 - skirti mokiniams drausmines auklėjamojo poveikio priemones, numatytas Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme
 - kreiptis dėl minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių skyrimo
- Mokytojai gali siūlyti skirti mokiniams drausmines auklėjamojo poveikio ar minimalios ir vidutinės priežiūros priemones

Atsakinga mokykla

- Mokykla atsako už:
 - sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms, žalingiems įpročiams aplinką
 - ugdymo programų vykdymą ir geros kokybės švietimą
 - mokymo sutartyje sutartų įsipareigojimų vykdymą
 - atvirumą vietos bendruomenei

Tėvų, mokinių ir mokytojų atsakomybė

- Ugdyti vaiko vertybines orientacijas, kontroliuoti ir koreguoti jo elgesį (tėvai)
- Užtikrinti vaiko punctualų ir reguliarų mokyklos lankymą (tėvai)
- Laikytis visų mokymo sutarties sąlygų, mokyklos vidaus tvarką nustatančių dokumentų reikalavimų (mokiniai)
- Ugdyti remdamasis mokinių gebėjimais ir polinkiais, suteikti pagalbą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaikyti dalyko programą, turinį, metodus (mokytojai)

Švietimo kokybė

- Už švietimo kokybę atsako švietimo teikėjas ir savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija
- Švietimo kokybei gerinti vykdoma švietimo stebėseną, tyrimai, mokyklų veiklos įsivertinimas ir išorinis vertinimas, mokyklų vadovų ir mokytojų atestacija, mokymosi pasiekimų vertinimas
- Savivaldybės mokyklos išorinį vertinimą inicijuoja savivaldybės vykdomoji institucija

Švietimo kokybė

- Pradedamos diegti atnaujintos vidurinio ugdymo bendrosios programos
- Lietuvių kalbos ir valstybinės kalbos viena programa
- Padidintas valstybinės kalbos tautinių mažumų mokyklų 1–4 klasėse (po 1 sav. pam.), 5-10 klasėse pamokų skaičius ((po 2 sav. pam.) (pamokų skiriama tiek pat, kaip ir mokyklose lietuvių mokomąja kalba)). 11–12 kl. – 3 pamokomis per dvejus metus
- Vidurinio ugdymo brandos egzaminų programos suderintos su atnaujintu vidurinio ugdymo programų turiniu. 2013 m. visi šalies abiturientai laikys vienodą lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą

Švietimo kokybė

- Asmenys per 2 metus nuo darbo mokytoju pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas pradžios privalo įgyti pedagogo kvalifikaciją
- Asmenys, neturintys aukštojo išsilavinimo nuo rugsėjo 1 d. neturi teisės dirbti pagal bendrojo ugdymo programas
- Padidinti reikalavimai pretendams mokyklos direktoriaus pareigoms užimti: įvertinamos bendrosios ir vadovavimo sričių kompetencijos

Dėl ko dar tarsimės

- Dėl regioninių mokyklų (klasių) tinklo
- Dėl ūkio lėšų skyrimo metodikos regioninėms mokykloms (klasėms)
- Dėl mokymosi formų ir mokymo organizavimo pagal jas
- Dėl mokinių mokymo namuose ir ligoninėse
- Dėl pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo aprašų
- Dėl mokinių pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo
- Dėl savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų apskaitos
- Dėl mokyklų vadovų ir mokytojų atestacijos

Ačiū už dėmesį

Švietimo ir mokslo ministerija

